

מר בני קצובר, מראשי המתיישבים ביש"ע וממקימי גוש אמונים בראיון מיוחד ל"בית משיח":

"במוקדם או במאוחר תעלה לשלטון ממשלת שמאל

אם שרון לא יבצע שינויים מיידיים בשטח ולא יתן תנופת התפתחות ליישובים ביש"ע - תהיה נסיגה"

● כלומר?

הם החלו להשתמש בטילים נגד טנקים ובפצצות מרגמה. אלו כלי נשק שאנחנו כמו ידנינו אפשרנו להם להבריח לתוככי השטח שבשליטתם. ערפאת מבריה במרצדס שלו ובטיסות השבועיות שלו אמצעי לחימה קשים מאד, שלבסוף פועלים נגדנו.

● מדברים על לבנוניזציה של השטח אתה שותף לדעה הזאת?

הבעיה היא שאנחנו נותנים להם להכתיב מעין מלחמת התשה נגדנו, אולם בניגוד ללבנון שם אנחנו היינו מכתיבים את המצב ברבים מהמקרים. מה שבכל זאת דומה ללבנון, היא העובדה שישראל מרשה להם לגרור אותה לחוסר תגובה, מעין סטטוס-קוו שכזה, שאנחנו תמיד נפסיד במצב שכזה. הרשות הפלשתינית יכולה להרשות לעצמה להתעלל באזרחיה שלה, מה שאין כן אצלנו.

● לאחרונה דווקא מדברים על התמוטטות הרשות; על אנרכיה מוחלטת שמשלטת אצלם. על אבטלה גואה, כלכלה מתמוטטת. אולי ישראל בכל זאת עושה צעדים לפירוק הרשות הפלשתינית?

אינני חושב שזה מהלך יזום. המכה הרצינית ביותר של הציבור הערבי היא שיהודים לא מעסיקים עוד ערבים מה שגורם להם לאבדן גדול של מקומות עבודה וחוסר פרנסה, דבר שגורם לפחות מזומנים בשטחי הרשות. ישראל גם לא מעבירה להם בדין כספים תמורת מה שהם חייבים לישראל על חשמל ומים. להם הרי "מותר" לא לשלם, אבל הישראלים "חייבים" להעביר להם את הכספים.

אלו הם שני השינויים הראשיות שפוגעות ברשות בנושא הכלכלי. לעומת זאת הסגר שישראל כל הזמן סוגרת ופותחת, לא שווה

בני קצובר, חושב אלון מורה וממקימי גוש אמונים, האיש שעשה שעות רבות במחיצתו של שרון במסגרת תנופת ההתיישבות ביש"ע - מדבר בראיון ראשון לאחר הבחירות, על הציפיות שיש לו ולחבריו משרון. במהלך כל הראיון הוא מביע תקוות מחד וחששות מאידך, וכורך אותם אלו באלו ● בראיון מיוחד ל"בית משיח" מדבר קצובר על הבעיות של המתיישבים עקב המלחמה המשתוללת זה למעלה מחמישה חודשים, על הדרישות של המתיישבים ועל הדרכים שבהן צריך לפעול כדי לנצח במלחמה הזאת. ● קצובר מדבר על ה-כ-ל

ראיין: שי גפן

● מר קצובר, איך אתה רואה את המצב המתרחש כעת בשטח. למעלה מחמישה חודשים חלפו מאז פרוץ אינתיפאדת אל אקצא, ועושה רושם כי המצב רק מחמיר?

— האסימון עוד לא ירד בראשם של חוגים בתוכנו. אני בכוונה ממקד את הדברים בצד הישראלי, כי הבעיה ממוקדת אצלנו. הם עדיין לא מבינים כי ככל שישראל תפגין יותר חולשה בדמות וויתורים לצד הערבי, כך אנחנו נישבר הן בצד הערכי והן בצד הבטחוני. לצערי חלקים בחברה הישראלית

עדיין לא מבינים את זה. אתה רואה בשטח, איך שממשיכים לשחק עם פתיחת וסגירת הסגר; סגירת שדה התעופה ופתיחתו. בפעולות אלה כל חוט השדרה של הפעולות, רפה מאד, בצורה עדינה, דבר שמאפשר להם להרגיש כי הם יכולים להמשיך עם מעשי הטורור שלהם. בסך הכל לא קורה להם שום דבר, הם לא מפסידים כלום מהטורור שהם מפעילים. להיפך, העולם מתעניין יותר ויותר ב"מסכנים" האומללים, ושוכח כי הם אלו שגורמים למצב של עצמם. לנו לא נותר אלא לראות את התוצאות שהולכות ומחריפות אט אט.

כלום כאשר פותחים אותו כל שבוע מחדש.

● יש שינוי בשטח עקב המהפך השלטוני ועלייתו של אריאל שרון?

כמעט שאין שינוי בשטח. פה ושם צה"ל נהיה קצת יותר עצמאי. אנחנו מרגישים שפחות מגבילים אותו.

● כמו למשל?

חידשו את הפגיעה בפעילים של הטרור.

● מה שנקרא "מדיניות החיסולים"?

אני לא חושב שזו המילה הנכונה. אלו פעולות מלחמתיות אלמנטריות נגד הרוצחים. פה ושם צה"ל נכנס יותר לכפרים ערביים ועורך מעצרים ופגיעות, אבל זה במינון נמוך מאד. יש לנו כמובן תקוות מאריאל שרון, אבל במקביל, יש לנו חששות גדולים ממנו.

● מה אתה מצפה מממשלת שרון לעשות מיד עם כינון הממשלה החדשה?

שינוי כל האסטרטגיה בשטח. להפסקת כל הסכמי אוסלו המטופשים שהיו בנויים על התפיסה כי הערבים מסתלקים מדרך הטרור והאלימות. הם לא רק שחרו לדרך הזאת, אלא שהיא הפכה להיות האסטרטגיה שלהם, ולכן אין כל הצדקה למה שנקרא "הרשות הפלשתינית". אני מצפה משרון, כאדם שלדעתי מבין היטב את המצב בשטח, לפעול בלי הצהרות לפירוק הדרגתי של הרשות הפלשתינית – אותו יצור מפלצתי שמסכן את כל קיומו כגן.

● אתה נותן הצעה שאולי אינה בדיוק ברת מימוש?

אני מדבר על פירוק הדרגתי, להתחיל לעשות זאת בשלבים. לתפוס שטחים שנורו

מהם יריות ולהשיב אותם אלינו. כמו כן להלחם עד היסוד בהסתה המופנית מכלי התקשורת שלהם. לחזור למקומות משם גורשנו, כמו קבר יוסף ובית כנסת "שלום על ישראל" ביריחו. כך לפורר לאט לאט את המעמד של הרשות הפלשתינית. זו צריכה להיות האסטרטגיה שלנו. לעשות את כל האמצעים שיש ברשותנו שיובילו לכך שהרשות הפלשתינית תהפך לכלי ללא תוכן.

● ומה עוד?

להמשיך לפגוע בראשי הפוגעים עד שנגיע לערפאת עצמו. מבחינה מדינית אי אפשר להגיע לערפאת בשלב הראשון, אבל ככל שימשיכו בירי שלהם, הם יספקו לנו הזדמנויות להתקרב אליו, ואני מקווה שנעשה זאת בראש מורם כלפי העולם, בכך שנסביר כי אנחנו לא יכולים לסבול פגיעה ביהודים במדינה ריבונית, במיוחד כאשר אנחנו סיפקנו להם בתמימתנו – אני לא רוצה לומר בטפשותנו – את כל אותם אמצעי לחימה. אפשרנו להם לבנות ערי מקלט, גם כלי נשק, גם בסיסי יציאה, ובמצב הזה ישראל נאלצת להפסיק את הניצול לרעה של כל המשאבים הללו.

אני מקווה שזאת תהיה האסטרטגיה של שרון. אבל אני חושש מאד שהמצב גם יהיה הפוך, ואני בהחלט מכין את עצמי גם לאפשרויות נוספות.

● נראה לך ששרון משתוקק לקבל את פרס נובל לשלום?

אני פשוט לא יודע. לשרון יש את הפוטנציאל לייצג חוט

שידרה יהודי אמיתי; ומאידך יש לו את הפוטנציאל לייצר חתירה לפרס נובל שני.

● לפי המהלכים האחרונים שלו, להיכן אתה נוטה יותר?

אם הערבים היו נכנסים לתקופה של שקט ורגיעה, היו לי חששות יותר כבדים משרון. אבל כיוון שלהערכתי הם לא הולכים לעשות את זה, הרי שבהתנהגות הזאת הם עשויים לסייע לנו להדליק את הפתיל היהודי שנמצא בלבו של שרון. אני מעריך ששרון לא יוכל לסבול יותר מנסיון אחד או שניים שלהם לדרוך על הצד הישראלי ולהפוך אותו לסמרטוט שדורכים עליו.

● ● ●

● שרון היה מיוזמי בניית ישובים רבים בישראל. אתה פעלת לציודו ומולו שנים רבות מאד?

בהחלט. כל המפעל הגדול מאד של ישי"ע, כאשר יש היום 140 ישובים ו-200 אלף יהודים כ"י, חלק גדול מזה נוקף לזכותו של שרון. כל החיבור של שרון וגוש אמונים, הוא חיבור משמים שהביא לבניית מפעל ההתיישבות האדיר הזה.

● יש חשש שאולי זה שהקים הוא יהיה האיש שחלילה יחריב חלק מהישובים?

לאור נסיון העבר אני לא יכול להיות



כרטיס ביקור

בני קצובר החל את העיסוק סביב ההתיישבות בישי"ע עוד בהיותו סטודנט. היה זה בחול המועד פסח תש"כ, כאשר הצטרף למתנחלי חברון במלון פארק. משם עבר להתנחל בבניין הממשל הצבאי.

בשנת תשל"ד (74') היה מראשי ויוזמי גרעין אלון מורה וממקימי גוש אמונים. קצובר עמד בראש המערכות הגדולות של המתנחלים בתקופת סבסטיה. לאחר מלחמת יום הכיפורים פרץ את הדרך להתיישבות לשומרון.

בני קצובר הוא אחד ממקימי הישובים הרבים בשומרון וכן בהקמת אלון מורה בה מתגורר כיום. במשך 13 שנה – משנת תש"מ עד תשנ"ג (1980–1993) – כיהן כראש מועצת שומרון.

בתפקידו הציבוריים היה לקצובר קשר חם והדוק עם הרבי מה"מ וזכה לברכותיו הק'. כאשר נפצע בתאונת דרכים בשנת תשמ"ח, הרבי לא חדל מלהתעניין בשלומו, והעביר אליו ברכתו דרך אנשים רבים שעברו ביניהם. קצובר זוקף את התאוששותו ויציאתו מהמצב הקשה הודות לברכות שהרעיף עליו הרבי.

גם כיום קצובר ממשיך בפעילות לבניית והרחבת מפעל ההתיישבות בישי"ע.

בטוח גם בעניין הזה... נדמה לי שהוא יעשה מאמץ גדול כדי להימנע מעקירה של יישוב כלשהו. השמאל מנסה לעדן את המילה עקירת יישובים ולקרוא לה "כינוס יישובים" – מושג צה"לי של חיבור וכינוס מספר בסיסים יחד. בכך ניסה ברק ערב הבחירות להכשיר את דעת הקהל לעקירת יישובים מבודדים.

המילה הזאת מסתירה כוונות מפלצתיות. מה זה לקחת יהודי ולעקור אותו מביתו לאחר שגר שם 20-30 שנה?! הייתי רוצה לראות שמנהיג ישראלי אחד יציע לעשות את זה ליישוב ערבי אחד; כיצד התקשורת הישראלית הייתה מתייחסת לכך. לעומת זאת כלפי יהודים זה נהפך לדבר לגטימי, כאילו הדבר מובן מאליו. מדברים על יישובים פוליטיים מבודדים, ובמקום להעריך את האנשים שיושבים שם ולהרכין ראש כלפיהם על כך שמוכנים לשבת בחזית, אז הם הראשונים לעקירה. מהו מקום מבודד? – אלו המקומות הקשים ביותר שעוצרים את המחבלים מלהתקרב לתוככי ארץ ישראל!

● **אתה מדבר על ברק שנפל בבחירות?**

אבל התקשורת מנסה לסחוף את שרון לתוך המערבולת הזאת. היא רוצה להעתיק את הנורמה הזאת גם לצוות של שרון. אין ספק כי כעת יהיה להם יותר קשה לעשות זאת, כיוון ששרון הוא אדם שידוע להעריך את המשקל הסגולי של כל יישוב וגם את המשקל של עצם האחיזה בקרקע.

כאן אני חייב לגלות דבר, כי לפני 20 שנה הסביר לנו שרון איך להערך בשטח, כיוון שיבוא יום וישיע תחזור לעידן שהיה במלחמת השחרור... שרון תמיד אמר לנו להאחו כמה שיותר חזק בקרקע, והיכן להקים את היישובים. לכן אני מקווה מאד ששרון שעלה כעת לשלטון ברוב מוחץ, לא יחזור על הטעויות.



● **מה הקשר שהיה לכם עם שרון?**

הקשר הראשוני עמו החל לאחר ששחרר מצה"ל. שרון להפתענתנו, קיבל אותנו במאור פנים והציע את עזרתו בכל מהלך שמפעל

ההתיישבות נקט. הוא אף ביקש מאתנו שלא נפסיק להטריד אותו. הייתי אז יחד עם חברי מנחם פליקס, שהיינו צעירים בגרעין אלון מורה. חששנו אז ששרון יזרוק אותנו מכל המדרגות אבל הוא בהחלט קיבל אותנו יפה, ומאז למעשה נוצר הקשר הראשוני בין שרון למה שנקרא אז הנהגת "גוש אמונים", קשר שהניב תוצאות רבות בשטח.

כשההתיישבות הישראלית החלה להתבסס, אריק ערך עשרות ומאות ביקורים בשטח. הוא כיהן אז כשר החקלאות ויו"ר ועדת השרים לענייני התיישבות. הוא נהג ודאג להנחות ולתדרך ולהציע הצעות וכמובן לבצע. הוא תכנן את הקמת היישובים בשטח לפי מה שחשש שיפרוץ בעתיד, התקפה

המצב מאד מתוח. המצב המתמשך לא נהיה קל יותר, אך למרות הכל הציבור מחזיק מעמד - וזה לבד מעורר הערצה רבה לציבור המתיישבים. כיום כל נסיעה היא סיפור בפני עצמו. כל מטר בנסיעה אתה חושש מתי ירו עליך, או האם אתה אמור להתכופף עם מטען רב עוצמה. אך למרות זאת אנשים לא רק שממשיכים לחיות, אלא גם ממשיכים לנסוע ולחיות

ערבית רחבה. איתנו הוא דיבר בגלוי, אולי בגלל ההיכרות רבת השנים שהיתה בינינו.

● **אבל תקופה ארוכה שרר נתק בין המתנחלים לשרון, חל איזשהו קרע בשנים האחרונות?**

אני לא יודע אם נתק, אבל היו משקעים כבדים. אני אישית הייתי מבלה אצלו בחווה פעם-פעמיים בשבוע, גם בתקופת ימית. בתקופת הסכמי 'וואי' היה מתח גדול עמו לאחר שהוא היה האיש שהכשיר את 'וואי' בממשלתו של ביבי. מכאן נובעות התחושות החצויות מול שרון. מצד אחד תקווה גדולה כיוון ששרון הוא יהודי זקוף וגאה, ומצד שני – יש חשש לאור נסיון העבר, בעיקר מהתוכניות החד-צדדיות שפורסמו בשמו של

● **אתה מתכוון על התוכנית שפרסם אלון בן 'הארץ'?**

היו לנו גם ידיעות מוקדמות; ביקשנו מעוד מספר מקורבים לוודא ואכן נודע כי יש דברים בגו. שרון בתוכניתו מתכוון להפוך את כל שטחי "בי" לשטחי "איי", כלומר שליטה מלאה בטחונות של הפלשתינים – דבר שיגביר את היכולת שלהם לפגוע ברחבי מדינת ישראל באין ערוך מהמצב כיום. היום יש להם בסיס יציאה קרוב למרכז הארץ בזכות קלקיליה. אם תוכניתו של שרון תתבצע, אזי אפשרות זאת תהיה לאורך כל הקו. אם שכונת גילה היום היא בטווח האש של בית ג'אלה מדרום, הרי שכך כל צפון ירושלים תהיה בטוחה אש.

● **אולי שרון מציג את התוכנית רק כדי להראות שגם לו יש תוכנית?**

אני מכיר את שרון שתמיד אהב להכין תוכניות כדי להראות לצד השני שגם לו יש תוכנית. כך הוא היה עושה בעבר וכך הוא עושה גם היום, ובכך ללחוץ על הצד השני. ייתכן שהתוכנית הזאת נמנית על הצד הזה שקיים בו מתוך תקווה שהצד השני לא יתנהג בהתאם.

למעשה, אין אדם שמבין את השטח טוב משרון. בהחלט יש חשש שברגע שתהיה תוכנית, אי אפשר יהיה לדעת כיצד היא תתגלגל בהמשך הדרך.



● **מדברים על ממשלת אחדות. אולי אפילו היא תוקם עד סוף השבוע. מה זעתך על העניין בהשלכה הבטחונית?**

לממשלת אחדות לאומית יש צידוק רק עבור עובדה אחת. לפני כחצי שנה ברק נתן הוראה לצה"ל להיערך למלחמה, ויש כנראה ידיעות לא מעטות שכתוצאה מהמצב הנוכחי תהיה התפתחות למלחמה. בהנחת עבודה שכזאת, יש היגיון בממשלת אחדות לאומית. אך אם דבר כזה לא קורה, הרי שממשלת אחדות לאומית היא מתכון ובלם לכל דבר שקשור להתיישבות בישיע, והשתלטות אוירה שמאלנית על כל מוקדי הימין בישראל.

● **אולי כאשר מפלגת העבודה מרוסקת לאחר שהימין ניצח בהפרש גדול כל כך, יש התפכחות בעם, וממשלת אחדות זדוקא**

אם חלילה וחס תפעל נגד האינטרסים של העם היהודי - אתה תיפול ומשמים יפילו אותך, בדיוק כמו כל המנהיגים האחרונים שנפלו בזה אחר זה, לאחר שפגעו בארץ ישראל. הם לא רק שנפלו, אלא גם זמן השלטון שלהם הלך והתקצר כאשר קצב הסחרור הלך וגדל



תסייע?

זה בהחלט נכון אם ניתן היה לבצע מדיניות אחרת ממה שהיה קודם לכן. אבל זה יהיה אבסורד - ומזה אני חושש - שלמרות כל הנתונים הללו, ולמרות שהציבור אמר חד משמעית שהוא אינו רוצה את הדרך שמובילה לאסון, הרוח השמאלנית התבוסתנית תמשיך לשלוט, וזה ישפיע רבות על המהלכים. עבורי זה בהחלט חשש כבד ואני לא מסתיר זאת.

● איך אתה רואה את הצבעת הציבור בפרספקטיבה של מדיניות הממשלה הנוכחית?

חברו כאן שני מרכיבים. ראשית, הציבור נוכח שזאת דרך שמובילה לאסון. שנית, זו היתה הגאווה של ברק ששום בן תמותה לא ניצח אותו. ייתכן שזו הבחירה הישירה שגורמת לאנשים לאבד כל חוש מידה וזה הדבר שהביא את ברק ואת נתניהו לקרוע את הקשרים עם כל מכריו בדרך של עשיית מהלכים קשים.

● ואתה אומר כיום שלשרון, תיזהר אל תלך בדרכיו של ברק, למרות הפער הגדול שזכית בבחירות?

אני הייתי אומר לו יותר: אם תפעל לפי חוט השדרה היהודי שיש לך - אתה תצליח. אבל אם חלילה וחס תפעל נגד האינטרסים של העם היהודי - אתה תיפול ומשמים יפילו אותך, בדיוק כמו כל המנהיגים האחרונים שנפלו בזה אחר זה, לאחר שפגעו בארץ ישראל. הם לא רק שנפלו, אלא גם זמן השלטון שלהם הלך והתקצר כאשר קצב הסחרור הלך וגדל.

● אז מה אריק צריך לעשות כדי שלא יפול?

המדיניות האסטרטגית צריכה להיות בדיוק להפך. הזמן שניתן כעת לשרון צריך להיות מנוצל לשינוי המפה באותם אזורים שהערכים מנסים לעקור אותנו מהם, והדרך היחידה להפך את מזימתם, כאשר יזרימו לשם מאות אלפי יהודים. כל הדיבורים על הקפאת ההתיישבות ואי הקמת יישובים חדשים, מצערים וכואבים מאד. אין ספק שזו היא הדרך שיכולה לחלוף את ישראל מהסבך הזה. אם שרון יעביר את הזמן מבלי להקים יישוב חדשים - לא עשינו שום דבר. יום אחד תחזור ממשלה שמאלנית שתמשיך במהלכי העקירה.

● אתה קורא ושומע על קווי היסוד של ממשלת האחדות, אתה מרוצה מהם?

למדתי מהנסיון שקווי יסוד הם לא קובעים. מקווי יסוד ניתן לעשות כל דבר, גם חיובי וגם שלילי. הדבר היחיד שיקבע עבורי זה מה שיתרחש בשטח. המעשים בשטח יהיו המבחן האמיתי של שרון, והחשש הגדול שלי מממשלת אחדות שהיא תשתק את שרון בביצור ההתיישבות היהודית בישיע.

● לא מספיק ששרון יעצור את מהלכי הוויתורים ולא ימשיך אותם?

העולם ממשיך לחיות, ובמוקדם או במאוחר תעלה ממשלת שמאל; אם שרון לא יבצע שינויים מידיים בשטח ולא יתן תנופת התפתחות ליישובים בישיע - תהיה נסיגה. הרי התביעות על הקמת מדינה פלשתינית רק ימשיכו, והעולם יפרש את אי-העשייה שלנו בישיע כהודאה שלנו שחלקי ארץ אלה אינם שייכים לנו, ושוב יתחדש הלחץ להסתלק מישיע. גם מבחינה חינוכית, הדור הצעיר יבין זאת כך.

יש לי ציפיות משרון, כפי שאמרתי קודם

משתי סיבות: מהנקודה היהודית שיש באיש הזה וגם מרשעת הגויים שיחייבו אותו להביא לשינוי המצב.



● שמענו את הרמטכ"ל בשבוע שעבר בועדת חוץ ובטחון מדבר דברים נחרצים מאד נגד הפלשתינים והגדיר את המצב בשטח כמלחמה לכל דבר. הוא גם דיבר נגד עקירת יישובים - אולי יש בכל זאת שינוי באוירה הכללית?

תראה, אכן גם אני שומע גם את אלופי הפיקודים מתבטאים יותר בנחישות. אין ספק שצה"ל לא מנותק מהפוליטיקה וחש בשינוי הפוליטי המתרחש ולכן גם הביטויים יותר תקיפים. אני אומר תנו לצה"ל לנצח, אבל במקביל תנו לממשלה להיות יותר יהודית. אם צה"ל ינצח אבל הממשלה לא תמשיך לעשות את מה שנדרש ממנה - לא עשינו שום דבר.

● מה המצב בישיע; חמישה חודשי לחימה רצופים, אלפי מקרי ירי, מטענים, פגזים, בכל הגזרות. איך אתם מסתדרים עם המצב החדש שנוצר?

המצב מאד מתוח. המצב המתמשך לא נהיה קל יותר, אך למרות הכל הציבור מחזיק מעמד - וזה לבד מעורר הערצה רבה לציבור המתיישבים. כיום כל נסיעה היא סיפור בפני עצמו. כל מטר בנסיעה אתה חושש מתי יירו עליך, או האם אתה אמור להתפוצץ עם מטען רב עוצמה. אך למרות זאת אנשים לא רק שממשיכים לחיות, אלא גם ממשיכים לנסוע ולחיות.

● אין עזיבה של מתיישבים?

כמעט שלא. ומזה אני מתפעל, מכח

העמידה של המתיישבים. ראשי ותושבי הישובים מחפשים את כל הדרכים כיצד להתחזק מבפנים, בכל מיני אמצעים וזה עוזר.

● **אבל יש דיווחים על קניית שכפ"צים וכדומה?**

אכן עושים את הכל לאמצעי הגנה וגם להתקפה – מפגינים בצמתים וחוסמים תנועה ערבית לאחר כל ארוע. במצב הלא פשוט הזה, אנחנו לא משותקים וזה הדבר הכי חשוב.

● **כמה זמן אפשר להמשיך לחיות במצב שכזה?**

ישובי עמק הירדן היו נתונים להתקפות גם מצד סוריה וגם מצד ירדן, והם החזיקו מעמד יותר משנתיים. זה באמת תלוי עד כמה ואיך העם עומד מאחורינו.

● **ואתה מרגיש היום יותר תמיכה בציבוריות הישראלית?**

אני לא מאלה שחושבים שבעבר כולם היו נגדנו, אבל בהחלט אני חש באהדה גדולה יותר. אני פוגש בחבריה אנשי שמאל שאומרים לי, למדנו להכיר אתכם וכעת אנחנו יודעים שאם אתם לא הייתם שם הכל היה מתנפץ על פרצופנו. אכן יש התפכחות בקרב חוגים רחבים בעם.

● **אולי אתם לא מספיק מייח"צנים את המצב הנורא בו אתם חיים?**

יכול להיות שזו באמת חולשה שלנו, וצריך לעשות יותר בדבר הזה. אבל צריך

להבין כי בשנים האחרונות נוצר בארץ כשל חינוכי, בפרט לאחר שביבי נתניהו התחבר לשמאל כאשר אמר כי אין ברירה וחיילים למסור שטחים. ביבי אמר שאי אפשר להחזיק בכל שטחי יש"ע – אני כבר לא מדבר על העובדות החמורות שביצע במסירת חברון והסכמי וואי – והוא גרם לכך שגם החלק בעם שהיה יותר שורשי, נחלש. כעת אני מצפה משרון שיגיד שאין מדינה שמוותרת על נכסי מולדת שלה, וקל וחומר שהעם היהודי אינו מוותר חלילה על מתנת אלוקים. כמו כן, אין מדינה שמוכנה לנטוש את קברו של אחד מאבות האומה. מילים אלו יגבירו ויעמיקו את הזהות של הדור הצעיר עם מורשתו העתיקה.

● **סגן הרמטכ"ל בוגי יעלון, התבטא בשבוע שעבר נגד נטישת קבר יוסף...**

אכן מדובר באדם משכמו ומעלה שבהביר את כל המצב ודיבר על הסכנה הקיומית לעם ישראל. אני זוכר רק אלוף פיקוד נוסף ברמה שלו שדיבר באומץ לב שכוה, והוא האלוף נחמיה תמרי ז"ל. אל תטעה יעלון הוא לא איש ימין, אבל מפעמת בלבו נקודה יהודית. הוא מבין כי אם העם היהודי בורח, אין לו סיכוי מול האויב.

● ● ●

● **מה המבחן הראשון של אריק שרון מבחינתכם?**

הביטחון. החיים. הוא צריך להבהיר לצד השני שכל נסיון שלהם לרצוח יהודים יעלה להם במחיר קשה, מה שהם עשו עד היום לא נחשב למחיר, גם ההרוגים שלהם לא נחשב אצלם למחיר. אצל הערבים המחיר הוא בקרקע. כעת המדיניות צריכה להיות, שכל

לא הייתי קורא לזה ייאוש, אבל יש בלבול גדול מאוד. הציבור לא יודע לקרוא מה הולכים. כעת מתחילים יותר ויותר לקלוט את העניין היהודי, ופחות אימון בשיטה הדמוקרטית ובמערכות הממסדיות רוויות הטריקים. מי שמתבונן רואה כיצד חוט השדרה היהודית צף יותר ויותר מעל פני השטח, והבחירות האחרונות הוכיחו את זה.

בסך הכל אני חושב שיותר ויותר יהודים מתחילים לחפש את הזהות השרושת שלהם, וזאת לאחר שנים רבות שהכניסו לראש כי יש ערבים טובים והם ערביי ישראל. פתאום מתחילים לקלוט שיש יהודים ויש ערבים וכי אין כל הבדל בין ערבי מנצרת לערבי משכם. הדברים הולכים ומתבהרים, וזה הדבר הכי מרכזי שמתרחש וזה נותן תקווה.

● **מה יש לעשות במצב הנוכחי?**

דבר אחד מרכזי – לנסות להטות את האווירה ברחוב לכיוון החיובי. במקום נסיגות והרס ובניית האויב, ליצור אוירה של בניה וללכת בדרך אחרת לגמרי. הייתי מצפה להתגייסות המונית של יהודים שיעבור לגור ביישובי יש"ע, ומי שלא מסוגל – שיבוא לביקורים. כעת זה הזמן לחולל את השינוי המהותי כי מי יודע מה יהיה כאן בעוד מספר חודשים.

● ● ●

● **איך אתה רואה את הגידול של המתנחלים?**

מדובר בנס עצום לנוכח מה שנעשה בשטח. מי שזוכר בשנות ה-80 כשדיברו על מאה אלף מתנחלים, התקשורת רעשה וגעשה והיו שראו בזה פנטזיה ותו לא. כיום הגענו ל-200 אלף.

לצערנו בשנים האחרונות, כל הממשלות כולל ממשלות ימין, עסקו בהפרעת תנופת ההתיישבות. אין ספק שהתקופות של אריק בשנות ה-80 היו תקופות טובות. גם שמיר בסוף ימיו בממשלה מנע הקמת יישובים חדשים יחד עם שר הביטחון שלו משה ארנס. אריק שרון אמר לנו אז כי לדאבונו רוב שרי הממשלה לא מבינים את חשיבות הבניה של ההתנחלויות.

אני תקווה שבמעמדו זה, הוא יתן יד ועזרה לבנייה, להתרחבות והתפשטות בכל רחבי יש"ע – וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ.

התביעות על הקמת מדינה פלשתינית רק ימשיכו, והעולם יכרש את אי-העשייה שלנו ביש"ע כהודאה שלנו שחלקי ארץ אלה אינם שייכים לנו, ושוב יתחדש הלחץ להסתלק מיש"ע. גם מבחינה חינוכית, הדור הצעיר יבין זאת כך

מקום שפגעו שם ביהודים – ילקח מהם. זו דוגמא לפעולה שתכאב להם ותגרום להם לחשוב פעמיים לפני כל מעשה ירי.

כפי שאמרתי, צריך לפעול באסטרטגיה של פירוק הרשות הפלשתינית, ולהשתלט יותר ויותר על שטחי "איי" כל שטח שמסרנו להם עוזר להם לבסס את הטרור. חייבים כעת לתת להרחבת היישובים ולהוסיף יישובים בשטחי יש"ע. חייבים להקים יישובים על הדרך, כיוון שיישובים זה נטו ביטחון. חובה על הדרג המדיני לבצע שינוי בחשיבה, ובמקום לחשוב על המקום כשטח כבוש, לחשוב עליו כחבלי ארץ ישראל. אני מקוה ששרון יביא למצב שאפשר יהיה לבנות ולהרחיב יישובים.

● **איך אתה רואה את המצב בעם? זה ייאוש, מבוכה?**